

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: III/2 Český jazyk, umění a kultura

Sada: 2

Číslo materiálu v sadě: 2

Název: Barokní umění a literatura v Evropě a Čechách

Jméno autora: Mgr. Renata Provázková

Předmět: Český jazyk, umění a kultura

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: barokní umění, baroko v evropské literatuře, baroko v české literatuře, mysticismus, duchovno, J. A. Komenský, pololidová tvorba

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Vystihne podstatné rysy period české i světové literatury, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení.

Metodický list/anotace

Pracovní list slouží k opakování základních znaků baroka, světové a české barokní literatury. Obsahuje různé typy úloh, na jejichž základě si žák procvičuje nabyté znalosti nejen z češtiny, ale i z dějepisu (mezipředmětové vztahy).

Datum vytvoření: 1. 2. 2013

Barokní umění a literatura v Evropě a Čechách

1. Zakřížkujte správný, nebo nesprávný výrok.

ANO

NE

1.	Baroko vzniká v Itálii v polovině 16. stol. jako protiklad renesance.		
2.	Barokní umění zdůrazňuje monumentalitu.		
3.	Baroko klade důraz na rozum a návrat k přírodě.		
4.	V období baroka je potlačována moc církve.		
5.	Pro baroko jsou typické mysticismus a duchovnost.		
6.	Barokní architektura se vyznačuje především stavbou letohrádků.		
7.	Baroko klade důraz na střídmost, vnitřní výzdoba staveb je umírněná.		
8.	Na barokních sochách vidíme vnitřní napětí, křečovitost, jsou v dramatickém pohybu.		
9.	Barokní malíři pracují s kontrastem světla a stínu (šerosvit).		
10.	Mezi nejvýznamnější barokní sochaře patřil F. Händel.		
11.	Nejznámější varhanní komponista v období baroka byl J. S. Bach.		
12.	Rokoko je umělecký směr, který vzniká na pomezí renesance a baroka.		

2.

Který výraz nepatří do řady?

a) Stavitelství, umění

zlacené rámy – dórské sloupy – šerosvit – mramor – křečovitá gesta

b) Stavby

Strahovský klášter (Praha) – chrám sv. Mikuláše (Praha) – Bazilika Navštívení Panny Marie (Svatý Kopeček) - zámek Náměšť na Hané – kostel sv. Michala (Olomouc)

c) Hudba

Matyáš Braun – Friedrich Händel – Johann Sebastian Bach – Josef Mysliveček – Jan Jakub Ryba

d) Literární žánry

legenda – duchovní píseň – alegorie – epos – sonet

e) Autoři

Bedřich Bridel – Adam Michna z Otradovic – Jan Blahoslav - Bohuslav Balbín – Jan Ámos Komenský

f) Díla

Ztracený ráj – Labyrint světa a ráj srdce – Osvobozený Jeruzalém – Božská komedie – Rozprava na obranu jazyka slovanského, zvláště českého

3. Které dílo J. A. Komenského odpovídá správné charakteristice?

I) Labyrint světa a ráj srdce

II) Kšaft umírající matky Jednoty bratrské

III) Velká didaktika

IV) Listové do nebe

V) Obecná porada o nápravě věcí lidských

a) Nábožensko-filozofický spis, ve kterém se autor zamýšlí nad situací chudých.

b) Český spis, ve kterém se autor loučí formou alegorické závěti s českým národem.

c) Rozsáhlá filozofická a alegorická skladba o putování autora s průvodci. Je kritickým postojem k soudobé společnosti.

- d) Latinsky psané dílo o výchově, vzdělání a zásadách moderního vyučování. Nastiňuje i koncepci vzdělání.
- e) Dílo je považováno za jedno z nejdůležitějších, podle autora převratné pro celý svět. Je to filozofický spis, vrchol pansofických snah autora, který usiluje o nastolení jednoty ve vědě, náboženství a politice a pokouší se zde vypracovat všeobecný návrh lidského vědění.

4. Přiřaďte díla k jejich autorům.

- I) Dobrodružný Simplicius Simplicissimus
  - II) Ztracený ráj
  - III) Svět v obrazech
  - IV) Co Bůh? Člověk?
  - V) O Enšpíglovi
  - VI) Česká mariánská muzika
- a) František Jan Vavák
  - b) Hans Jakob von Grimmelshausen
  - c) John Milton
  - d) Adam Michna z Otradovic
  - e) J. A. Komenský
  - f) B. Bridel

Řešení:

1.

ANO

NE

1.	Baroko vzniká v Itálii v polovině 16. stol. jako protiklad renesance.	x	
2.	Barokní umění zdůrazňuje monumentalitu.	x	
3.	Baroko klade důraz na rozum a návrat k přírodě.		x
4.	V období baroka je potlačována moc církve.		x
5.	Pro baroko jsou typické mysticismus a duchovnost.	x	
6.	Barokní architektura se vyznačuje především stavbou letohrádků.		x
7.	Baroko klade důraz na střídmost, vnitřní výzdoba staveb je umírněná.		x
8.	Na barokních sochách vidíme vnitřní napětí, křečovitost, jsou v dramatickém pohybu.	x	
9.	Barokní malíři pracují s kontrastem světla a stínu (šerosvit).	x	
10.	Mezi nejvýznamnější barokní sochaře patřil F. Händel.		x
11.	Nejznámější varhanní komponista v období baroka byl J. S. Bach.	x	
12.	Rokoko je umělecký směr, který vzniká na pomezí renesance a baroka.		x

2.

a) dórské sloupy

b) zámek Náměšť na Hané

c) Matyáš Braun

d) sonet

e) Jan Blahoslav

f) Božská komedie

3.

I c, II b, III d, IV a, V e

4.

I b, II c, III e, IV f, V a, VI d